

Au, quins ocells!

En català el mot *ocell* (dialectalment, *aucell*) el fem servir per referir-nos a qualsevol tipus d'«animal vertebrat, ovípar, de sang calenta, respiració pulmonar, el bec corni, el cos cobert de plomes i les extremitats toràciques en forma d'ales aptes per al vol, capacitat que excepcionalment pot perdre». Per tant, és un ocell el pardal però també l'àliga o l'estruç, tant li fa la grandària que tinguin i si són capaços de volar o no. També usarem aquest mot genèricament per referir-nos als *ocells migratoris*, *ocells nocturns*, *ocells de presa*, *ocells marins*... *Ocell* prové del llatí AVICELLUM, diminutiu de AVIS. Ja a les *Homílies d'Organyà* hi apareix documentat *ocels* i *auzels*.

Au, a més de ser una interjecció (com hem vist en el títol) també és un sinònim literari d'*ocell*, però entenent que ha de tenir un ús molt restringit i no ha de servir per a fer cap mena de distinció entre uns ocells i uns altres basant-se en les seves qualitats. El mot popular i adequat és sempre *ocell*. Així no parlarem d'*aus marines* ni d'*aus nocturnes*; els mussols, les gallines i els estruços són *ocells* com tots els altres.

Existeix el mot *aviram* per a referir-nos als *ocells de corral*. Però *ocellam*, *ocellada*, *ocellaire*, *ocelleria*... són derivats del mot popular *ocell*. No ens deixem arrossegar per la distinció només pròpia del castellà entre *ave* i *pájaro*.

Per acabar, recordem també algunes de les múltiples dites construïdes amb el mot *ocell* (*aucell*) recollides en el *Diccionari Català Valencià Balear*: *més val un aucell a la mà que una àguila volant*, o bé *val més un ocell a la mà que cent a volar*; *val més ésser aucell de bosc que aucell de gàbia*; *aucell vell no entra en gàbia*; *l'home neix per treballar i l'ocell per volar*; *al cantar coneix l'home l'aucell*, i *al parlar lo cervell*.

Novembre 2022